

גלי מסכתא

הוכן ע"י ת"ח א' מיקירי ירושלים והופץ על ידי כולל עיון הדף

עיקר כללי מסקנת הסוגיות [ומקורות]

מיועד לאלו שלמדו הסוגיא לתועלת חזרה מקוצרת ושינון

מסכת קידושין

כללים לשימוש

[] = מקור או טעם הדבר
() = הוספת פרט או תוספת ביאור
להל' = להלכה (כמובן לא למעשה)
מדאו' = מדאורייתא
לרש"י = שיטת רש"י כשתוס' חולקין - עי' בספר סיכומי גפ"ת את שיטת תוס' (וגם לעיקרי החידושים שבתוס')

בפעם הראשונה כדאי לדקדק מאד בדברי הסיכום כדי לתפוס מלא המובן לאור מה שלמדת בפנים הגמרא, ואח"כ לחזור בקלות הרבה פעמים שיהיו מחודדין בפיו.

נא להכניס השמטות החשובות בעיניך

נא להעיר הערות

©

כל הזכויות שמורות

תש"ס

כתובת להערות :

גפ"ת, רח' חזון איש 36

פניה"ק ירושלים תובב"א

טל': 571-2016 (02)

פ"ב האיש מקדש

גמ' מא. - מב :

מצוה בו/בה יותר משליח ; אסור לקדש עד שיראנה משא"כ אשה [טב למיתב טן דין]
אסור לקדש בתו קטנה עד שתגדל ורוצה בו
שליחות :

בגט [ושלח, ושלחה, ושלח ושלחה - שהשליח עושה שליח]
בקידושין [ויצאה והיתה]
בתרומה [גם אתם, צד השוה מגירושין וקדשים] - ולא גוי [גם אתם בני ברית, לר"ש אינם בתורת
[לרש"י - מח' אי מירוח גוי חייב]]
בקדשים [ר' יהושע ב"ק - ושחטו אותו כל קהל עדת ישראל, לר' יונתן - ויקחו להם איש שה לבית
אבות - אם אינו ענין - אפי' בלי שותפות]
יתומים שבאו לחלוק מעמידין אפטרופוס לחוב (רש"י - לדון) ע"מ לזכות [נשיא אחד ממטה - אף
לקטנים], לברור חלק יפה -
לשמואל הגדילו יכולים למחות,
לר"נ אינם יכולים למחות ברוחות [כח ב"ד יפה בדלא טעון]
ר"נ - אחים שחלקו: פחות משתות נקנה - רבא - חוץ משויה שליח [לתקוני שדרתיך]
יתר משתות בטל - לגי' רש"י לרבא חוץ מבשומת ב"ד [כרשב"ג - כח ב"ד יפה] ור"נ חולק
[כחכמים]
שתות מחזיר אונאה במטלטלי
חלקו במדה חוזר אפי' בקרקע אפי' פחות משתות

גמ' מב : - מג :

אין שליח לדבר עבירה [דברי מי שומעים, למ"ד ב' כתובין מלמדין - משחוטי חוץ - ההוא ההוא
(לכה"ת)]
חוץ : ממעילה [חטא חטא מתרומה], שליחות יד לב"ה [על כל דבר פשע], טביחה לד' וה'
[כמכירה, או, תחת]
שמאי בשם חגי - שולח רוצח חייב [יש שלד"ע [מלמדין ממעילה וטביחה] חוץ מנהנה ; חייב בדינא
שמים רבה ; גזה"כ אותו הרגת בחרב בני עמון]
רב, להל' - שליח נעשה עד [אלומי לעדות], דבי ר' שילא - אין נעשה עד [כגופו]
(לרב אחא בד"ר איפוך)
אמר לג' לקדש - ת"ק - לב"ש א' שליח וב' עדים, לב"ה כולם שלוחין ואין נעשה עד
ר' נתן - לב"ש שליח מצטרף לעד, לב"ה א' שליח וב' עדים (לרב איפוך)
אמר לב' - ר"נ - שלוחיו נעשין עדיו לקידושין, גירושין, לתשלום חוב [נאמנים מגו דאהדרינהו למשלח
[א"צ לפורעו בעדים]] - אבל לא בזה"ז [שבועת היסת דנתנו (לרש"י - ונוגעין בעדותו) ומלוה נשבע
ונוטל]

רש"י מג.

אוריה מורד במלכות - לרש"י - קרא ליואב אדון בפניו

גמ' מג : - מו.

קידושי נערה - ר"ל - לת"ק היא ואביה [ויצאה והיתה]
לר"י (ור"ש) אביה אבל מאמר אף היא [זקוקה ועומדת]
ר' יוחנן - לכו"ע אביה [קיד' מדעתה, מפקעת עצמה מרשותו] אבל מאמר היא ואביה
[כרבי דקנה בע"כ, זקוקה]
לת"ק לא אלימא יד נערה כאביה לשויה שליח לקבל גיטה
קטנה שנתקדשה שלא לדעת אביה :

רב ושמואל - צריכה גט [שמא נתרצה] ומיאון [יאמרו אין קיד' תופסין באחותה] - ר"נ - כששידך לל"ק בעולא - אפי' בלא"ה, אבל לא בדרך בזיון ולא כשכבר הסכים לאחר [אביי - לא ידברו כזב, רבא - בדטרח בסעודה לא מפסידה]
 עולא - א"צ אפי' מיאון בלי שידך ולרש"י לל"ב אפי' שידך, לרבינא - אפי' שידך חוץ מיתומה בחיי אב דבעי מיאון
 ואם נפלה ליבום ועשה מאמר בעי גט [שמא נתרצה לשני] חליצה [נתרצה לראשון] ומיאון [שמא לא לשניהם (רש"י - או רק לשני)]
 בלי מאמר - רק חליצה [יודעים דאחות חלוצה רק דרבנן]
 רב - אף היא יכולה לחזור (לרש"י - קודם שיתרצה האב)
 רב אסי - רק אביה מעכב
 לרבינא לא אמרינן שמא גילה בן לאב דחפץ בה
 נתקדשה לדעתו וניסת שלא לדעתו:
 אביה במדה"י - אינו יורשה [בחזקת מריה]
 רב - אוכלת בתרומה עד שימחה, ורב אסי חולק
 אביה כאן - רב הונא - אינה אוכלת [רתח], רב ירמי' ב"א - אוכלת [איתנחא]
 נתקדשה וניסת שלא לדעתו ואביה כאן - רב הונא - אוכלת [כיתומה בחייו (רש"י - הפקיר זכותו או הודה - דכ"כ שתק)], רב ירמי' - אינה אוכלת

רש"י מג:

הר"א דרש"י - לכו"ע רק אב מקבל גט דקטנה חוץ מיתומה ונשואה,
 רש"י אחר שחזר - לת"ק דר"י היא ואביה
 אינה יכולה לשמור גיטה - לרש"י - אינה מתגרשת - כשוטה דמשלחה וחוזרת

גמ' מו. - מז.

התקדשי בזו התקדשי בזו - בעי ש"פ בא'
 בזו ובזו ובזו מצטרפות [כר"ש - כללא]
 באוכלת - לר' אמי בעי באחרונה ש"פ [מעוה בעלמא (לרש"י - כשלא חל) חוזרים - ומה שאכלה מלוה הן והמקדש במלוה ופרוטה דעתה אפרוטה] אבל "באלו" - מצטרפות [מדנפשה קאכלה]
 מקדש אחותו - רב - מעוה פקדון
 שמואל - מתנה חוץ מחלה מקמח [נפיק חורבה שהכהן /הבעלים לא יפרישו]

גמ' מז. - מח :

רב - מקדש במלוה (אפי' בעין) אינה מקודשת [להוצאה ניתנה]
 חוץ מלא הוציא כלום לר"ש ב"א [ברשות מלוה לחזור, לבי רב אף לאונסין (ורבה חולק [כשאלה])] [ות"ק חולק [ברשות לווה]]
 במנה חסר דינר (רש"י - וזקף במלוה) מח' תנאי [אי כסיפא לתבוע דבר מועט]
 בפקדון שנגנב אינה מקודשת אא"כ נשתייר ש"פ
 אפי' לת"ק דמלוה שלא הוציא ברשות לווה, אבל בלא ביקע בקרדום הוי ברשות שואל (לחזרה) [הדרה בעין]
 מקדש בשטר חוב דאחרים או בהרשאה אמלוה - ר"מ - מקודשת, חכמים - אינה מקודשת
 [מח' אי בעינן מסירה וגם שטר מכירה כחכמים דרבי, אי צריך לכתוב קני הוא וכל שעבודו כר"פ, אי מלוה יכול למחול כשמואל, אי סמכה דעתה שבעלה לא ימחול, מח' אי קונה מלוה במעמד שלשתן]
 התקדשי בשטר - ר"מ - אינה מקודשת, ר' אלעזר - מקודשת, לחכמים - שמין הנייר [דעתה אנייר]
 [מח' במקדש במלוה דידה, בשטר אירוסין בלי עדים - אי ע"ח כרתי (וחכמים מסתפקין), שלא לשמה, שלא מדעתה]

קיד' בשכר פעולה - ר"מ - מקודשת, חכמים - אינה מקודשת [שכירות מתחלה ועד סוף הוי מלוה (רש"י - כשמחזיר ה"ל מלוה למפרע) ומח' במקדש במלוה, מח' אי שכירות בסוף (רש"י - ומוחל לשם קיד'), אי אומן קונה בשבח כלי, בהוסיף נופך אי דעתה אפרוטה כרבי (דלא כר' נתן)]
בשכר שאעשה עמך - ת"ק - מקודשת, ור' נתן חולק [מח' אי שכירות בסוף]

רש"י מז: - מח.

המוכר שט"ח מוחל - לרש"י - דנתחייב ללוקח רק מחמת המוכר
לשמואל א"א לקנות שדה בשט"ח דלא סמכה דעתו שלא ימחול

גמ' מח: - נ:

שליח לקבלה מפלוני שאמר בכסף, ונמצא זהב, וכן כל טעות:
ת"ק - אינה מקודשת [קפידא] וכן היא שהטעתו
ר"ש - טעות לשבח מקודשת [מראה מקום] - חוץ משבח יוחסין [מנעל גדול (מתגאה)] (וכן ע"מ שאין לי בת/שפחה גדלת (לרש"י - חשובה) [מספרת דברי לשכינות])
לרשב"ג עשה לי גט פשוט ועשה מקושר (במקום שנהגו בשניהם), לר' אלעזר התקבל גיטי ממקום פלוני = מראה מקום
ע"מ שאני קריינא = לת"ק ג' פסוקים בביה"כ, לר"י מתרגם פסוק בתרגום שלנו (ואסור לגרוע או להוסיף); קרא = תנ"ך בדיוקא; שונה = לחזקי' הללמ"ס (כר"מ), לר' יוחנן מדרש תורה (ספרא וספרי) (כרי); תנא = הילכתא ספרא וספרי ותוספתא; תלמיד = שואלין בכ"מ דבר אחד בלימודו; חכם = שואלין דבר חכמה בכ"מ; גיבור = חבירו מתיראים; עשיר = בני עירו מכבדים; צדיק = אפי' רשע [שמא הרהר תשובה]; רשע = אפי' צדיק [שמא הרהר ע"ז]
{ ט' קבים חכמה (רש"י - תורה וד"א) לא"י, יופי לירושלים, עשירות לרומיים, עניות לבבל, גסות לעילם, גבורה לפרסיים, כנים למדי, כשפים למצרים, נגעים לחזירים, זנות לערביא, עזות למישן, שיחה לנשים, שכרות לכושים, שינה לעבדים; סימן לגסות עניות דתורה }
ע"מ... ונמצא לא כן אינה מקודשת אפי' אמרה בלבי להתקדש [דברים שבלב, א"א לעקור תנאון]
זבין (רש"י - קרקעותיו) ולא פירש דאדעתא למיסק לא"י - דברים שבלב אינם דברים (ראי' מבעה"ב מעל אע"פ שבלבו שיביא אחר)
פירש ולא איתדר - ב' לשונות ברבא
פירש ולא סליק דאיתיליד אונס (ליסטים) בדרך - ב' לשונות ברבא אשי
קדש לי במקום פלוני - קפידא, הרי היא במקום פלוני - אינו קפידא
כנסה סתם ונמצא נדרים, מומין הפוסלין בכהנים - תצא שלא בכתובה (רש"י - וגט מדרבנן)
קידש בפחות מש"פ, קטן ואח"כ סבלונות אינה מקודשת [מחמת קיד' ראשונים]
רב הונא, רבה - חוששין לסבלונות (לרש"י - שידך ושלח בעדים),
ל"ב דאביי - אין חוששין, ר"פ להל' חיישינן בדורבא מקדשי והדר מסבלי
הוחזק כתובה בשוק - חיישינן לאשת איש באתרא דמקדשי והדר כתבי אפי' דלא שכיח ספרא

רש"י מח:

התקדשי בכוס - לרש"י: במים - בו, ביין דחשוב - במה שבתוכו,
בציר/שמן דצריך הכוס לשמור - בו ובמה שבתוכו
לרש"י - כסף ונמצא זהב בטעות אשה לכו"ע אינה מקודשת [איכא דניחא בכסף]

גמ' נ: - נב:

מקדש אשה ואחותה כאחת אינה מקודשת [שאינו בזאח"ז [לא תקח לצרור], לרבא - קיד' שאין מסורין לביאה]
שאינו בזאח"ז אינו בב"א, חוץ: ממרבה במעשרות [איתיה לחצאים], מעשר בהמה [איתיה בטעות]
קיד' שאין מסורין לביאה (לרש"י - אינה ראויה) (לא' מב' אחיות):
אביי, להל' - הווי קיד' אא"כ אמר הראויה לי תתקדש

רבא - אינה מקודשת [כי יקח ובעלה] (איתותב)
"כולכם מקודשות" וביניהם אחיות אינן מקודשות [את וחמור (לא קנה זה בלי זה)] אא"כ אמר כולכם
וא' מאחיות [רש"י - לרבא - אחיות לא מקודשת מספיקא אבל בת זכייה היא]
מקדש בפירות שביעית מקודשת
צרה נעשית שליח אף לקיד' דחבירתה
אריס יכול לקדש בכישא (אגודות שוות) ולא בבצלים [בעה"ב לא מחל]
בעה"ב שא"ל כלך אצל יפות - רק שלא יכסוף

גמ' נב : - נד :

מקדש בחלקו בקדשים : משנתנו, ר' יוסי - אינה מקודשת [אפי' לריה"ג לאחר שחיטה משלחן גבוה, מן
האש - כאש לאכילה]
ר"י - מקודשת [וזה יהיה לך - לכל צרכיך] [לר' יוחנן הודה ר"י, ורב חולק]
ספרא - אין חולקים קדשים בעילוי דמים - כר' יוחנן (רש"י - דלאו ממנו אלא משלחן גבוה)
מקדש במע"ש : ר"מ - אינה מקודשת [ממון גבוה] [לה' הוא (בהוייתו) קדש לה'] (משא"כ תרו' וחלה)]
ר"י - בשוגג אינה מקודשת [טרחא דאורחא, לר' יעקב אף הוא אינו רוצה אונסא דאורחא
(רש"י - אחריותו דש"פ רק בירושלים, לא ניחא דליתניס פן תיעצב)]
במזיד קידש [ממון הדיוט] [לל"ק דרש"י כשיהו בירושלים]
נ. - דוקא חבירה דידעה דאינו מתחלל, אבל שאר נשים מדרבנן בטל
מקדש בהקדש : ר"מ - במזיד קידש [במזיד מתחלל] [תמעול מעל]
ולא בשוגג [לר' יוחנן ובר פדא לא ניחא להו/לה שיתחלל והמעות בקדושתן וכן במכר
(ומעילה רק באוכל), לרב - בכתנות כהונה שלא בלו דאין מתחלל [ניתנו
ליהנות]
ר"י, להל' - בשוגג קידש [יצאו לחולין, רש"י - יש מעילה בכתנות לשאר הנאות] ולא במזיד
לרב לר"מ אין מועלים בשירי הלשכה (תקלין עתיקין) וב' תנאי אליבא דר"י
כרם רבעי לב"ה יש חומש, ביעור, אין פרט ועוללות [קודש קודש ממעשר דממון גבוה]
לר"מ אין חומש לניתנה לו במתנה מע"ש (אא"כ נתן בטבלו) ורבעי (אא"כ נתן כשהוא סמדר) [רש"י -
כאילו אינו שלו], וקונה רק בכסף [כהקדש - ונתן הכסף וקם לו]

גמ' נה. - נו :

בהמה שנמצאת מירושלים למגדל עדר זכר בן שנה ספק עולה, שלמים, תודה,
ונקבה ספק שלמים ותודה (ובת שנתה ספק חטאת - לכיפה)
ר' אושעיא - בבא לחוב בדמיהן לר"מ דמתחלל במזיד אפי' קדושת הגוף וכ"ש קדשים קלים
ומתנה על ג' דמים
ר' יוחנן - ממתין שתומם ומתנה על ג' בהמות
לקח בהמה חוץ לירושלים במעות מע"ש :
בשוגג - יחזרו דמים [רש"י - מקח טעות]
במזיד לשם שלמים - תאכל בירושלים
לחולין (לרש"י - לאוכלה חוץ למקום) -
יחזרו דמים [קנס אמוכר (לרש"י - עבר אלפני עור) דחורא גנב ומעשר בידו], ואם ברח יאכל
הלוקח כנגדן בירושלים (לרש"י - יחלל מעות המוכר על מעותיו) [מוכר לא יודע שאינו
מתחלל]

רש"י נה. - נה :

חילול במזיד לר"מ - לרש"י - נפדין תמימים דרך חילול
אסור ליקח בהמה במע"ש חוץ לירושלים - לרש"י - וצרת הכסף, שמא תכחיש בדרך

גמ' נו : - נח :

מקדש באיסוה"נ אינה מקודשת, בדמיהן מקודשת [אין נתפסין] ע"ז ושביעית ב' כתובין כא', מיעוטי - כי חרם הוא יובל היא]]
ערלה [וערלתם ערלתו], כלאי כרם [פן תקדש - תוקד אש],
שור הנסקל [לא יאכל; עורו - נקי, את בשרו - הטפל],
עגלה ערופה [כפרה כקדשים, וערפו שם - שם תהא קבורתו],
ציפורי מצורע - לר"ל משעת לקיחה [תד"ב ר' ישמעאל - מכשיר כמכפר כעגלה]
לר' יוחנן (כר' יעקב, ר"ש) משעת שחיטה [אשר לא תאכלו] (לרש"י משולחת מותרת)
(ומשולחת ניתרת בשילוחה [כל צפור טהורה, על פני השדה - כשדה, לא אמרה שלח לתקלה]),
שער נזיר [קדוש יהיה גדל], פטר חמור (לר"ש לאחר עריפה),
בשר בחלב [לא תבשל גדי ג"פ] (ור"ש בן יהודה בשם ר"ש מתיר),
חולין שנשחטו בעזרה [ר"מ - כשחוטין חוץ (לרש"י - דאין היתר זריקה), כי ירחק ממך המקום וזבחת ואכלת - ולא בקרוב (ואף בע"מ, חיה, עוף [ושחטו, ושחט אותו, ושחט אותו]), בהנאה - לכלב תשליכון אותן] לר"ש חוץ מטריפה [שחיטה שאינה ראויה]
שחט צפור מצורע שלא באזוב וכו': ר' יעקב - אסורה [הוקצה למצותה]
ר"ש - מותרת [שחיטה שאינה ראויה]
שילוח צפור מעיר לחוץ לחומה ולא לים או מדבר [שדה]
יכול לקדש בתרו"מ ומתנות - לעולא דטובת הנאה אינה ממון - בירש ואפי' טבל [כמי שהורמו (רש"י - ותמכרנה)]
גנב טבל - רבי - משלם הכל, ר' יוסי בר"י - דמי חולין
[מח' אי טובת הנאה ממון, בירש - אי כמי שהורמו, אי חיטה א' פוטרת (רש"י - אבל מודה רבי בדמי מעשר), אי קנסוהו לגנב, אי קנסוהו למשהה טבל]
יכול לקדש במי חטאת [שכר מילזין] ואפר פרה [שכר הבאה]
ולא בשכר הזאה וקידוש [רש"י - שכר לימוד מצוה בחנם]

רש"י נז : - נח.

בשר תאווה בע"מ מותר במדבר

לר"ש חולין שנשחטו בעזרה ישרפו - לרש"י - בהמה שלא יטעו בקדשים פסולין, וחיה לא פלוג